

2012-02-06

Dnr 43-2011:1667

Falu kommun

info@falun.se

Rektorn vid Rönndalsskolan

arne.nygren@falun.se

Beslut för grundskola

efter tillsyn av Rönndalsskolan
i Falu kommun

Tillsyn av Rönndalsskolan

Helhetsbedömning

Skolinspektionen genomför tillsyn i Falu kommun under hösten 2011 och våren 2012. Vid tillsynen besöker Skolinspektionen samtliga skolenheter i kommunen. Rönndalsskolan besöktes av Skolinspektionen den 30 november 2011. Verksamheten i Rönndalsskolan omfattar förskoleklass, grundskola årskurs 1-6 och fritidshem.

I skolan bedrivs det ett värdegrundsarbete som ger goda resultat. De uppgifter som framkommer vid Skolinspektionens intervjuer och observationer i verksamheten visar att lärandemiljön som helhet är trygg och ger eleverna studiero. Lärarna i grundskolan har kännedom om den nya läroplanens mål och eleverna informeras om dessa mål och kunskapskraven i olika ämnen. Enligt uppgifter från lärarna anpassas undervisningen bland annat med hjälp av olika läromedel och uppgifterna kan anpassas utifrån enskilda elevers behov och förutsättningar. Det är vanligt att undervisningen bedrivs i mindre grupper med varierande gruppsammansättningar. I förskoleklasserna bedrivs det ett arbete, bland annat med hjälp av språklekar, som syftar till att förbereda eleverna för den fortsatta utbildningen.

När det gäller elevernas kunskapsresultat är den samlade bilden att resultaten är låga och att de har utvecklats i negativ riktning under senare år. Det är angeläget att det vidtas åtgärder så att kunskapsresultaten förbättras. Som en del i detta förbättringsarbete behöver skolan bland annat att utveckla arbetet med att utreda om en elev är i behov av särskilt stöd. Utredningarna görs inte i samråd med elevhälsan och i de fall det finns behov av fördjupade utredningar kan det vara långa väntetider till vissa specialistkompetenser. Det leder till att skolan i dagsläget kan vidta åtgärder trots att det inte är klarlagt vilka behov en elev har och vilka åtgärder som behövs.

Skolans systematiska kvalitetsarbete behöver utvecklas och förbättras. Det görs vissa uppföljningar på skolövergripande nivå, exempelvis av elevernas kunskapsresultat, men uppgifterna analyseras inte närmare och ligger inte till grund för beslut om vilka åtgärder som ska vidtas för att utveckla verksamheten.

Vid Skolverkets tillsyn 2005 bedömdes bland annat att det behövde vidtas åtgärder för att förbättra kunskapsresultaten i svenska, engelska och matematik, samt att rutiner behövde utvecklas för att systematisk följa upp och analysera elevernas resultat i samtliga ämnen. Att dessa brister kvarstår efter sex år är anmärkningsvärt.

Mot denna bakgrund fattar Skolinspektionen följande beslut där Skolinspektionen pekar på ett antal områden som huvudmannen måste åtgärda för att förbättra elevernas måluppfyllelse.

Beslut

Föreläggande

De beskrivna bristerna som Skolinspektionen konstaterat vid tillsynen av Rönndalsskolan i Falu kommun måste åtgärdas för att huvudmannen ska uppfylla författningarnas krav och eleverna därmed ska få den utbildning de har rätt till.

En utförligare redogörelse av konstaterade brister finns nedan under rubriken *Skäl för beslut*.

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Falu kommun att senast den **11 maj 2012** avhjälpa påtalade brister genom att vidta nedanstående åtgärder.

De vidtagna åtgärderna ska samma dag skriftligen redovisas till Skolinspektionen.

Särskilt stöd

När det befaras att en elev inte kommer att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås ser rektorn inte till att behovet skyndsamt utreds.

Ni ska därför vidta åtgärder för att förbättra arbetet med särskilt stöd.

I detta ingår att:

- Rektorn ser till att behovet av särskilt stöd skyndsamt utreds (3 kap 8 § skollagen).
- Det vid utredningen sker samråd med elevhälsan (3 kap. 8 § skollagen).

Bedömning och betygssättning

Eleven och elevens vårdnadshavare informeras inte fortlöpande om elevens kunskapsmässiga och sociala utveckling.

Ni ska därför vidta åtgärder för att förbättra arbetet med bedömning och betygssättning.

I detta ingår att:

- De skriftliga omdömena avser elevens kunskapsutveckling i förhållande till kunskapskraven och en sammanfattning av vilka insatser som behövs för att eleven ska nå kunskapskraven och i övrigt utvecklas så långt som möjligt (10 kap. 13 § skollagen).

Pedagogiskt ledarskap och utvecklingen av utbildningen

Rektorn tar inte ansvar för skolans resultat och för att det bedrivs ett systematiskt kvalitetsarbete vid skolenheten, samt omsätter inte resultaten i åtgärder för att uppfylla de nationella målen.

Ni ska därför vidta åtgärder för att förbättra arbetet med pedagogiskt ledarskap och utvecklingen av utbildningen.

I detta ingår att:

- Rektorn ansvarar för att det bedrivs ett systematiskt kvalitetsarbete som består i planering, uppföljning och utveckling av utbildningen (4 kap. 4-5 §§ skollagen, Lgr 11, avsnitt 2.8).

Skäl för beslut

Måluppfyllelse

Kunskapsresultat

Rektorn har redovisat att det 2011 var 79 procent av eleverna i årskurs 3 som nådde målen i nationella prov i svenska, vilket kan jämföras med 2010 då det var 64 procent och 2009 då det var 71 procent. Även i matematik har en förbättring skett under 2011. Det var 86 procent som nådde målen i dessa prov 2011, till skillnad mot 2009 och 2010 då det var 64 procent.

I årskurs 5 var det 2011 en betydande spridning i resultaten mellan olika ämnen. I fyra ämnen (bild, hem- och konsumentkunskap, musik och slöjd) nådde alla elever de nationella målen. I tio av sexton ämnen var måluppfyllelsen däremot 86 procent eller lägre. Lägst resultat nåddes i svenska (57 procent) och engelska (50 procent). Dessa resultat, som baseras på lärarnas bedömning, kan inte jämföras med resultat i nationella prov då det under 2011 inte genomfördes sådana prov i årskurs 5 i Rönndalsskolan.

Skolinspektionen konstaterar att elevantalet i en årskurs kan skifta, dessutom är elevantalet i Rönndalsskolan relativt lågt vissa år. Det är en aspekt som bör beaktas vid bedömning av skolövergripande resultat som baseras på procentuppgifter. Kunskapsresultaten i årskurs 5 har därför granskats för åren 2008 - 2011. Det framgår då att resultaten har utvecklats i negativ riktning i flera ämnen. Som exempel kan nämnas att det i engelska var 65 procent som nådde målen 2008, 73 procent 2009, 57 procent 2010 och 50 procent 2011. I svenska nådde 78 procent målen 2008, 87 procent 2009, 79 procent 2010 och 57 procent 2011. I matematik var det 74 procent som nådde målen 2008, 73 procent 2009, 79 procent 2010 och 71 procent 2011. I idrott och hälsa var det 96 procent 2008, 100 procent 2009, 93 procent 2009 och 71 procent 2011. I några ämnen har måluppfyllelsen däremot varit konstant de senaste två åren. Det gäller biologi, fysik, kemi, religionskunskap och samhällskunskap där det i respektive ämne har varit 86 procent av eleverna som har nått kunskapskraven.

Resultat av värdegrundsarbetet

Som en del i skolans värdegrundsarbete genomförs det årligen en enkätundersökning bland alla elever i Rönndalsskolan. Enligt rektorn visar resultaten att eleverna, med enstaka undantag, anser att det är en god stämning i skolan och att de trivs. Rektorn går igenom alla enkätsvar för att säkerställa att eventuella

brister i värdegrundsarbetet, och signaler om kränkande behandling, ska uppmärksammas. Vid Skolinspektionens intervjuer med personal och elever anges att det sällan förekommer kränkande behandling. Då det inträffar vidtar skolan omgående åtgärder.

Inför tillsynen genomförde Skolinspektionen en enkätundersökning i skolan. Enligt enkätsvar från eleverna (årskurs 5) var det en relativt hög andel som angav att det är arbetsro under lektioner och arbetspass. Påståendet "Jag känner mig trygg i skolan" var det en något lägre andel elever som instämde i. En likartad bild framkommer i resultaten från den enkät som den pedagogiska personalen besvarade.

Föreläggande:

Bedömningsområde: Särskilt stöd

Bedömning:

När det befaras att en elev inte kommer att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås ser rektorn inte till att behovet skyndsamt utreds.

Motivering:

I skollagen anges att om det befaras att en elev inte kommer att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås, ska det anmälas till rektorn och rektorn ska se till att elevens behov av särskilt stöd utreds skyndsamt. Behovet ska även utredas om eleven uppvisar andra svårigheter i sin skolsituation. Samråd ska ske med elevhälsan om det inte är uppenbart obehövt. Bedöms eleven vara i behov av särskilt stöd ska ett åtgärdsprogram utarbetas där det anges vilka behoven är, hur de ska tillgodoses och hur åtgärderna ska följas upp och utvärderas.

I intervjuer med rektorn, lärare och skolsköterskan anges att utredning görs om det finns indikationer på att en elev kan vara i behov av särskilt stöd. Samråd sker inte med elevhälsan i samband med detta utan utredningen görs av skolans specialpedagog i samverkan med elevens lärare. Utifrån utredningen utarbetas det vid behov ett åtgärdsprogram och skolan vidtar åtgärder. Eleverna kan vid behov få särskilt stöd i de ämnen de får undervisning i, även om det i ämnet musik råder viss tveksamhet till om särskilt stöd alltid ges.

Rektorn och skolsköterskan anger i intervjuer att samråd med elevhälsan sker vid ett till två tillfällen per termin. Rektorn, skolans specialpedagog och skolsköterskan går då igenom hur det går för alla elever som är, eller kan vara, i behov av särskilt stöd. Därutöver kan skolsköterskan kopplas in i de fall skolans stödåtgärder inte ger förväntade resultat. Enligt skolsköterskan kan det då göras en kompletterande utredning av skolsköterskan, skolläkaren, talpedagog eller annan personal i elevhälsan. Rektorn anger att när det finns en mer komplex problematik kan väntetiden till vissa utredningar vara lång därför att tillgången till specialistkompetens kan vara begränsad. Rektorn anger att det finns flera exempel på att utredningar skulle behöva göras av skolkurator eller annan person med beteendevetenskaplig utbildning. Under höstterminen 2011 saknades det tillgång till skolpsykolog på grund av rekryteringsproblem. Vid tidpunkten för Skolinspektionens besök finns det dock åter tillgång till skolpsykolog, enligt rektorn. Vid intervjuer med lärare anges att väntetiden till vissa utredningar är lång, ibland närmare ett år. Enligt rektorn medför problemen med utredningar att skolan kan vidta åtgärder även om det inte är ordentligt utrett vilka behov en elev har och vilka åtgärder som är lämpliga.

Utredningen visar att samråd inte sker med elevhälsan vid utredningar av om en elev är i behov av särskilt stöd. Det kan dessutom vara långa väntetider till vissa utredningar. Som en följd av detta vidtar skolan insatser trots att det inte alltid är klarlagt vilka behov en elev har och vilka åtgärder som behöver vidtas. Att arbetet med särskilt stöd brister på detta sätt är inte godtagbart, inte minst med hänsyn till att de skolövergripande kunskapsresultaten är låga sedan flera år. Verksamheten uppfyller inte författningarnas krav i denna del och Falu kommun föreläggs att avhjälpa bristen.

Författning:

3 kap. 8 § skollagen

Bedömningsområde: Bedömning och betygssättning**Bedömning:**

Eleven och elevens vårdnadshavare informeras inte fortlöpande om elevens kunskapsmässiga och sociala utveckling.

Motivering:

Enligt skollagen ska lärare, elev och elevens vårdnadshavare vid återkommande utvecklingssamtal samtala om hur elevens kunskapsutveckling och sociala utveckling bäst kan stödjas. I en skriftlig individuell utvecklingsplan ska läraren ge omdömen om elevens utveckling i de ämnen som eleven får undervisning i. Det ska också sammanfattas vilka insatser som behövs för att eleven ska nå kunskapskraven och i övrigt utvecklas så långt som möjligt inom ramen för läroplanen.

Vid Skolinspektionens dokumentgranskning av individuella utvecklingsplaner konstateras att skriftliga omdömen ges i form av kryss i rutor. Kryssen kompletteras inte med en nyanserad beskrivning som tydliggör elevens kunskapsutveckling i förhållande till kunskapskraven i respektive ämne. Vidare markeras det med ett kryss ett ämnesövergripande skriftligt omdöme i samhälls- respektive naturorienterande ämnen. Denna form av blockomdömen ges såväl i tidigare som senare årskurser. Det förekommer vidare att det saknas uppgifter, eller att uppgifterna är vaga, om vilka insatser skolan ska vidta för att eleven ska nå kunskapskraven.

Utredningen visar att elev och elevens vårdnadshavare inte alltid informeras om elevens kunskapsutveckling i skriftliga, nyanserade omdömen som relaterar till kunskapskraven i respektive ämne. Vidare framgår det inte alltid vilka insatser skolan ska vidta för att eleven ska nå kunskapskraven och utvecklas så långt som möjligt. Ett samlat omdöme ges i samhälls- respektive naturorienterande ämnen, trots att det från årskurs 4 ska ges i förhållande till kunskapskraven i respektive ämne. Skälet till detta är att det centrala innehållet och kunskapskraven i dessa ämnen är samma i årskurs 1-3, medan de skiljer sig åt från årskurs 4. Verksamheten uppfyller inte författningarnas krav i denna del och Falu kommun föreläggs att åtgärda bristerna.

Författning:

10 kap. 13 § skollagen

Bedömningsområde: Pedagogiskt ledarskap och utvecklingen av utbildningen

Bedömning:

Rektorn tar inte ansvar för skolans resultat och för att det bedrivs ett systematiskt kvalitetsarbete vid skolenheten, samt omsätter inte resultaten i åtgärder för att uppfylla de nationella målen.

Motivering:

Enligt skollagen ska det systematiskt och kontinuerligt bedrivs ett arbete med att planera, följa upp och utveckla utbildningen. Vidare anges det i läroplanen att rektorn har ansvar för skolans resultat.

Det upprättas årligen en kvalitetsredovisning i Rönndalsskolan. I redovisningen för 2010/11 beskrivs verksamheten och prioriterade mål, däremot saknas det uppgifter om vilka resultat som nås och en analys av dessa. Lärarna och rektorn anger i intervjuer med Skolinspektionen att lärarna följer upp elevernas kunskapsresultat och att rektorn går igenom dessa bedömningar vid en klasskonferens en gång per termin. Rektorn noterar i samband med detta vilka elever som riskerar att inte nå kunskapskraven. Enligt rektorn är det dock svårt att utifrån dessa uppgifter göra skolövergripande analyser. Det görs inte heller andra former av skolövergripande uppföljningar och utvärderingar, exempelvis av skolans arbete med särskilt stöd. Rektorn anger att det har gjorts olika försök att sammanställa skolans resultat, men det har ännu inte utmynnat i en modell som gör att resultaten kan analyseras på ett bra sätt.

Utredningen visar att rektorn behöver ta ett tydligare ansvar för skolans resultat och säkerställa att det bedrivs ett systematiskt, kontinuerligt kvalitetsarbete som omfattar planering, uppföljning och utveckling av verksamheten. Verksamheten uppfyller inte författningarnas krav i denna del och Falu kommun föreläggs att åtgärda bristerna.

Författning:

4 kap. 4-5 §§ skollagen, Lgr 11, avsnitt 2.8

Bakgrund

Beskrivning av Rönndalsskolan

Rönndalsskolans verksamhet omfattar förskoleklass, grundskola årskurs 1-6 och fritidshem. Hösten 2011 är det 14 elever i förskoleklassen och 75 elever i grundskolan, dvs. totalt 89 elever. Det finns såväl åldershomogena som åldersblandade klasser (förskoleklass, årkurs 1, 2-3, 4-5 och 6). Den pedagogiska personalen är indelad i tre arbetslag. Verksamheten leds av en rektor som även är rektor i Lingshedsskolan.

Verksamheten bedrivs i två skolbyggnader, en av dem är ett kulturmärkt hus från början av 1900-talet. Enligt rektorn pågår det ett arbete som syftar till att all undervisning på sikt ska bedrivas i den ena, modernare byggnaden. Där finns det vissa lokaler som är anpassade för allergiker, en modern idrottshall och ett kommundelsbibliotek.

I ärendets slutliga handläggning har Erica Sahlin deltagit.

På Skolinspektionens vägnar

Håkan Eilard
Enhetschef

Anna Löfström
Undervisningsråd

Bilagor:

Bilaga 1 Allmänt om tillsynen

Allmänt om tillsynen

Skolinspektionen genomför regelbundet tillsyn i alla kommuner för att granska skolväsendet. Tillsyn genomförs samtidigt i de fristående skolor som finns i kommunen.

Vid tillsynen tar Skolinspektionen ställning till i vad mån verksamheten ger förutsättningar för barn, ungdomar och vuxenstuderande att nå de nationella målen och bedömer om huvudmännen uppfyller de krav som författningarna ställer på verksamheten. Tillsynen fokuserar på sådana faktorer som har betydelse för en god lärandemiljö och för elevernas möjligheter att uppnå kunskapsmålen. Förutom att Skolinspektionen bedömer måluppfyllelsen inriktas tillsynen mot tre huvudområden: **Elevernas utveckling mot målen, ledning och utveckling av utbildningen samt enskild elevs rätt.**

Varje skola får efter besöket ett beslut där iakttagelser och bedömningar som rör den granskade skolan redovisas. För offentliga huvudmän sammanställs iakttagelser och bedömningar, som rör huvudmannens ansvar för utbildningsverksamheten i kommunen, i ett beslut (kommunbeslut). Kommunens förskoleverksamhet och verksamheten vid fritidshemmen redovisas i var sitt sammanfattande beslut. Fritidshem vid fristående skolor inspekteras i anslutning till tillsynen av den fristående grundskolan. Skolinspektionen ger alltid huvudmännen möjlighet att ta del av och lämna synpunkter på sakuppgifter i besluten.

Skolinspektionens granskning avser emellertid inte att ge en heltäckande bild av tillståndet i skolväsendet utan i vilken utsträckning huvudmannen, vid det aktuella granskningstillfället, avviker från de krav och förväntningar som uttrycks i skollag, läroplaner och övriga författningar som rör skolväsendet, inom de granskade områdena. Beskrivningarna och bedömningarna i besluten grundas på de dokument som huvudman och skolor lämnat samt på de iakttagelser och intervjuer som genomförts vid besök i verksamheten. Även annan information från Skolverkets nationella uppföljningssystem, eller som finns publicerad på annat sätt, har använts. Skolinspektionen använder olika tillsynsmetoder vilket innebär att besöken vid skolor och verksamheter kan variera avseende såväl omfattningen som av vilka grupper som intervjuas. Vid kommunala förskolor och fritidshem grundar sig inspektionen i huvudsak på intervjuer med personal, föräldrar och ledning.

För den offentliga verksamheten kompletteras alla beslut med en muntlig återrapportering av inspektörerna till företrädare för huvudmannen.

Inom de områden där Skolinspektionen bedömt att det finns brister har huvudman och rektor eller förskolechef ett ansvar för att åtgärder vidtas. Med

2 (2)

anledning av tillsynen ska huvudmannen till Skolinspektionen redovisa vilka åtgärder som har vidtagits i verksamheterna inom den tid och i den ordning som anges i beslutet.

Ytterligare information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats (www.skolinspektionen.se/Tillsyn).